

Massaveu usa *engegar* i *etzibar* un darrere l'altre, com a rigorosos sinònims. Tot sospesat, en definitiva, un encreuament de *enagar* INAGARE amb aquest *adzibar* sembla la combinació menys arbitrària entre totes les conjectures exposades fins ara.

Engelabrir, que valdria més escriure *engelebrir*, V. *gebre* *Engelosiment*, *engelosir*, V. *gelós* *Engendrabre*, *engendrador*, *engendrament*, *engendrar*, V. *gendre* *Engepit*, V. *gep* *Engerbir*, V. *gebre* *Engergar-se*, V. nota final d'*engegar* *Engerlar*, V. *gerla* i *gerret* *Engerra*, V. *gerra* *Engevera*, en realitat és *angevera*, V. DCEC, s. v. ALJABA i *EntreDL* III, 126-7 *Engigollat*, +*engigollat*, *enginjolat*, V. *engirgolat* *Enginy*, V. *geni* (GINY) *Enginya*, V. *llinya* (LINIA) *Enginyador*, *enginyar*, *enginyer*, *enginyeria*, *enginyós*, V. *geni* (GINY) *Engiponar*, V. *gipó* *Engir*, V. *girar* *Engirbar*, V. *girbat* (*mal* ~) *Engirentornat*: *mal tallat*, són dos mots *engir entornat* 'rodejat entorn' *Engires*, V. *girar*

ENGIRGOLAR, 'engiponar, posar (quelcom) en la forma que es pugui', mot afectiu només mallorquí, que sembla estar per **engirbolar*, derivat de *engirbar* id. i *mal-girbat*, 'mal engiponat': aquests semblen trets d'un fr. dial. *gerber*, *engerber*, derivat de *gerbe* 'garba', amb un sentit com 'enfardar a manera de garba'. □ I.^a doc.: 1859.

«Met(afóricamente) disponer, ordenar, componer un negocio; enjaretar, emperjeñar; también como recíprocos». *Damen.*, confirmat pel Tarongí (que ho tradueix, afegint-hi una acc. 'fundar, afirmar' no en *DFgra.* ni *DAG.*). És sobretot un mot pertanyent a la mena d'estil pintoresc que tant plaïa a AMÀlcover: «el nostre *Aplec de Rondaias Mallorquines*, aont hem *engirgolat* tant de vocabulari mallorquí com hem pogut» (*BDL* VII, 299); i ja en les *Contarelles* (1885) «ses monjes, per *engirgolar* ses paumes que ha de dur a l'ofici» (p. 73).

Però no solament és una paraula d'aqueixa mena d'escriptors sinó també dels de to més elevat, quan s'expressen amb matisos especials que afavoreixen tal mena de mots: «vaig a *engirgolar-vos* quatre mots --- qu'esquexareu o publicareu en vostre periòdic a ses vostres llibres voluntats», Tomàs Forteza, 1886, *BSAL* II, 28; ¹ *AlcM* hi afegeix algun ex. de S. Galmés i de *La Ignorància*. Fóra desorientat voler relacionar-ho amb *gírgola* nom d'una espècie de bolet, sense gaire aplicació ni usos gaire coneguts, altrament d'etimologia obscura i més necessitada de llum que apta per donar-ne (potser alteració d'una variant de MÜRGO-LA, per qualsevol contaminació, no cal descartar ni tan sols que fos la d'*engirgolar*), en tot cas base semàntica evidentment inadequada per formar un derivat *engirgolar*.

La base adequada la forneix un terme sinònim que degué usar-se en parts del Princ.: *engirbar*: «Sa mare --- notant que la roba se n'hi entornava amunt me li *angirbà* als faldillots que duya», Pons i Mass. (*L'Auca de la Pepa*, 1883, p. 13); «L'infeliç d'en

Panxo no s'apartava de mos peus --- no sabent com *engirbar-s'ho* ni què dir-hi», id. (*Com anàvem dient*, 67). Com es veu, és no solament el mateix sentit que *engirgolar* sinó el mateix to i, fins i tot, si fa no fa, la mateixa espècie de frases. Res més planer, des del punt de vista fonètic i morfològic, que suposar una amplificació *engirbar* → **engirbolar*, amb el canvi de *bo* àton en *go*.

Ara bé és clar que *engirbat* no és sinó una lleu variant de *malgirbat*, o més precisament *girbat*, car sovint s'escriu, analitzant, *mal girbat*, i alguns han dit *mal xirbat*.² *Mal girbat* no és que pertanyi tampoc a la gran llengua, o al català comú, i continua tenint bastant de la mena de matis afectiu que hem observat en *engirgolat* i els altres; de tota manera ja figura en Belv. (1803) i des de llavors a la lexicografia bàsica moderna. No pas estrany, certament, al parlar barceloní ni a l'ús comú, si bé més vivaç encara de la banda del bisbat de Girona; «aprofito un moment que estic sola, per escriure-li aquests mots *mal girbats*», Genís i Aguilar (*Jocs Florals* de 1876, p. 323); sovint en Ruyra, que se'n serví molt en la seva gran obra inicial, c. 1902: «era una gent *mal-girbada* y *cantelluda*», «se diria que eren una colla de vells, gegantins y *mal-girbats*», i més metafòricament «torres gegantines y *mal-girbades*», «ses branques *mal-girbades*» (*Marines y Bosc.*, pp. 116, 216, 28, 63), «un dia la vaig veure pel carrer, tota *mal-girbada*», Víctor Català.³

L'etimologia de *mal-girbat* ja la va veure bé Leo Spitzer (*Lexikalisches a.d. Katalanischen*, p. 92): «del germ. *garbe* <GARBA>, cf. *REW*, 3682, oc. mod. *garbo*, *garbello*, 'noia o dona que es vesteix malament', i fr. *mal fagoté* en el sentit de 'mal vestit'. És clar que, enfront de l'autòcton *garba*, la forma *girbat* revela manlleu del francès. També en l'argot francès el mot s'inclina a una evolució pejorativa: *gerber* «condamner, jutjar», o sigui originàriament 'mal ajustar' («*übel zurichten*»).

Des del punt de vista semàntic, aquesta de *mal-girbat*, és una etimologia irreprotxable, no té tara. Altres bons paral·lels són expressions, potser un poc més generals a Barcelona o en cat. central: *mal-fardat*, *mal-fargat* (que ja tenim en Lacav.), *mal-forjat*. No és que *gerber* aplicat al vestit sigui un terme usual avui en el francès general, però degué tenir-hi gran extensió en formes antiquades i dialectals de la llengua (on el *FEW* XVI, 14a, § 5, 14b, § 2, 14b, § 6, 15b, § 6, en dóna molts testimonis), notem especialment el tipus *engerber*, *enjarber*, «couvrir (une chose d'une autre)», «entasser des gerbes» (ib., p. 14b3f., que en francès literari es documenta el 1587, i s'estén bastant en patnesos del Centre). Altrament es pot sospitar que, en la forma normando-picarda *garber*, vagi existir aplicat al vestit en l'Alta Ed. Mitjana, i que d'ací sigui manlevat l'angl. *to garb* 'vestir, abillar', que no apareix fins al S. XVI, i per al qual és altament suspecte el vague origen germànic que se li atribueix (tot apuntant-lo amb la suposada, però falsa, etimologia germànica que hom havia cercat a l'it. *garbo* 'gràcia'); per més legítim que sigui creure que, en l'evolució enno-